

Olomoucký bi zpravodaj

prázdniny 2010

78

Informátor pro zájemce o ekologické zemědělství a původ našich potravin

TÉMA

Prázdninové brigády na farmách

S letními prázdninami přichází více volna pro studenty a zvyšuje se také potřeba pomocných sil v zemědělství. Pokud chcete strávit volný čas převážně na čerstvém vzduchu a zkusit jinou brigádu než v kanceláři za stolem či v obchodě, můžete využít některou z níže uvedených nabídek brigád nebo pomocných prací na farmách zejména v Olomouckém kraji. Podrobnější informace zjistíte vždy přímo u zemědělců, potřeba pomoci je závislá také na počasí.

Kam za pomoci na Olomoucku

Nedaleko Olomouce můžete pomoci na polích rodiny Ludíkových, ekologických zemědělců, kteří mají prodejnu svých produktů na ulici Karolína Světlé, kam se můžete přijít také domluvit. Celé léto bude potřeba pletí zeleniny a další drobné práce. Kontaktní tel. 585 428 801.

Přímo v Olomouci na Nových Sadech má své pozemky další ekologicky hospodařící zemědělec Jiří Dvořák. Pokud budete pracovat pilně, dostanete 50 korun na hodinu. V rámci brigády se zájemce zapojí do pletí, sázení, okopávání a nemine jej ani slunění. Kontaktní tel. 608 564 607.

Stále se také nabízí možnosti tzv. chmelových brigád. Nábor na tyto brigády začal již v červnu, na Olomoucku jsou volné ve Velkém Týnci, na Přerovsku u Domaželic či Kokor u Přerova. Brigády začínají zhruba v polovině srpna. Odjezd je vždy z Olomouce, více informací na chmelverosta@seznam.cz.

Aktuální nabídku práce nabízí také firma Uniplant ve Skrbeni, která se zabývá šlechtěním ovocných dřevin. Nabídka práce zahrnuje srovnání pozem-

ku, navážení zeminy či hrabání. Více informací Pavel Hajduček, tel.: 723 454 356, e-mail realizace@centrum.cz.

Další možnosti v kraji

Pokud bydlíte na Šumpersku nebo by pro vás nebylo problém dojíždět, další zajímavou nabídku brigády přináší farma Čechovi v Postřelmově, která je zaměřena zejména na chov ovcí. Pracovní doba je pružná po celé léto, kromě práce zemědělské, jako je vyžínání plevelů, je možné pracovat i v lesích či se podílet na bouracích a stavebních pracích. Odměna závisí na domluvě: martina@farmacechovi.cz, tel. 583 437 578, 602 419 224.

Po celé léto můžete na brigádu také na ekologickou farmu do Vlčic k rodině Lačňákových. Rodinná farma zaměřená na pěstování obilovin (špalda, dvouzrnka, pohanka), pěstování brambor a zeleniny, chov masného skotu plemene Charolais uvítá pomocnou ruku při pletí a sklizni léčivých rostlin. Odměna je závislá na výkonu, v rámci brigády je možné ubytování po čtyřech v zahradní chatce a stravování. Další informace Vladimír Lačňák, tel. 584 434 023, e-mail vlacnak@volny.cz.

V Brníčku u Zábřeha hospodaří rodina Hrdličkových, kteří chovají krávy a ovce plemene Lacaune. Výrobky lze objednat v bioklubu Hnutí DUHA Olomouc či zakoupit v Pí-centru. V létě bude rodina potřebovat pomocnou ruku při zateplování, práce bude jak pro chlapce, tak pro děvčata. Ve volném čase možnost projížďky na koních. K dispozici je ubytování i strava, odměna dle domluvy. Telefonní kontakt 777 577 077.

Další zájemci mohou pomoci na ekologickém statku paní Kielarové v Malé

Morávce na Jeseníku za stravu a ubytování, spát lze i ve vlastních stanech. Farma chová huculské koně, ovce a kozy. Práce na 5–6 hodin denně, například štípání dřeva, sekání trávy, sušení sena, sběr bylinek na čaje, práce na zahradě a zpracování výpěstků v kuchyni. Kontakty Ljuba Kielarová, tel. 554 273 241, 732 229 543, e-mail ljuba.agrotour@gmail.com.

V České vsi u Jeseníku můžete pomoci na brigádě u koní, přímo v turistické jízdárně. Další informace na 602 722 961.

Celosvětová síť příležitostí na ekologických farmách

Do práce na farmách se můžete zapojit také prostřednictvím výměnné sítě World wide opportunity on organic farms (WWOOF) neboli Celosvětové příležitosti na ekologických farmách. Za pomoc ekologickým farmářům dostane dobrovolník (WWOOFer) ubytování a stravu. Délka pobytu a pracovní doby závisí na dohodě s farmářem. Většinou je práce v rozmezí 6–7 hodin 5 dnů v týdnu. U nás tyto aktivity organizuje sdružení Area viva, kontakty najdete na www.woof.cz. Česká republika se do této činnosti zapojila v roce 2003. Dnes je v databázi přes 40 farem z České republiky a dvě ze Slovenska.

Z Olomouckého kraje si můžete vybrat ze tří farem. Jednou z nich je farma Ve dvoře na Bouzovsku, o které jste se mohli dočíst v minulém čísle. Další informace najdete také v reportáži na zadní straně Biozpravodaje. Kontakt tel. 602 507 246, 728 887 051, e-mail crossroads@centrum.cz. Další informace najdete na www.ve-dvoře.cz.

Další farmářka, Martina Holcrová ve Vlkoši na Přerovsku, nabízí práci na sklizni a uskladnění, během léta při boji s plevelem, ale také při úpravách podkroví či stavbě minisýrárny. Kontakty: tel. 603 756 110, e-mail mholcrova@seznam.cz.

Na pastvinách třetí farmy, farmy Amalthea ve Hvozdu na Prostějovsku, lze spatřit pasoucí se stádo ovcí a skotu, přímo na farmě pak kozy. Farma hospodáří na patnácti hektarech. V létě bude potřeba dojit stádečka koz a skupinky jedné až tří krav a práce kolem prodeje či zpracování mléka. Kromě toho se kosí louky (me-

chanizací, ručně jenom okraje pastvin kolem oplocení), suší a sváží seno na zimu, opravují či staví nové ohrady a kontrolují se zvířata na pastvinách. „Wwoofer“ má k dispozici slušně zařízený pokoj přímo na farmě. Délka pracovní doby a pobytu záleží na domluvě. Kontakty: farma.hvozd@centrum.cz, tel. 777 262 694 a také <http://farmahvozd.webpark.cz>.

S jednotlivými farmáři se můžete domluvit sami, nebo využít systému WWOOF, který vám usnadní práci. Pokud se vám tedy tento systém zalíbí, stačí uhradit poplatek 250 korun a zaregistrovat se do databáze. Maji-

tel farmy pak kontaktuje dobrovolníky sám, pomoci může i sdružení Area viva.

Kontakty na farmáře z celého světa najdete na www.wwoof.org, někde je potřeba domlouvat pobyt až půl roku dopředu. Nabízí se práce na farmách ve Švýcarsku, Francii, Německu, Rumunsku, Švédsku, Španělsku, Turecku, Velké Británii, Portugalsku, v Pobaltí a dalších evropských zemích. Není problém si prostřednictvím této sítě domluvit práci i na jiném kontinentu.

Simona Horká

PRŮZKUM

Kam v Olomouci pro férové výrobky

Kávu, čokoládu, čaje a další potraviny s logem spravedlivého obchodu už nekoupíte jen ve specializovaných prodejnách zdravé výživy či v prodejnách biopotravin. Nyní o produkty Fair Trade (FT) rozšířily svou nabídku i některé supermarkety. Musíte však počítat s tím, že v mnoha z nich chvíli potrvá, než svůj férový výrobek najdete. Řada zaměstnanců větších řetězců totiž o charakteru těchto produktů moc neví, a proto vám jen stěží poradí, kde je máte hledat. Ne ve všech supermarketech mají totiž bio a FT výrobky umístěny samostatně. Z tohoto důvodu jsou k nákupu vhodnější bioprodějny a obchůdky zdravé výživy, kde má personál přes-

ný přehled o tom, jaké výrobky kde jsou, které z nich jsou momentálně vyprodány a kdy přijde zboží. Dozvíte se také více o filozofii FT.

Abychom vám nákup produktů férového obchodu usnadnili, připravili jsme pro vás přehlednou tabulku, z níž se dozvíte, jaké druhy FT výrobků který obchod a supermarket nabízí. Pro ještě pohodlnější nákup přímo z domova můžete využít některý z internetových obchodů, kde navíc seženete kromě FT potravin i FT ručně dělané výrobky jako koše, misky, tašky či hračky.

Většina výrobků FT, které seženete ve zmiňovaných prodejnách, se omezuje pouze na potraviny. Výjimku

tvoří specializovaný obchůdek Na Zemi, který najdete na třídě 17. listopadu 50. Návštěvu si však musíte přizpůsobit otevírací době, která je od úterý do čtvrtka vždy od 13 do 16 hodin. Zde kromě obrovského výběru férových potravin najdete i řadu ručně dělaných FT předmětů, jako jsou koše, trička, tašky, peněženky, fotbalové míče a mýdla.

V pasáži Masné krámy na Dolním náměstí byl nově otevřen obchůdek

PRODEJNY ZDRAVÉ VÝŽIVY, BYLINKÁŘSTVÍ A FT PRODEJNY	Čaje	Káva	Čokoláda	Čokoládové tyčinky	Třtinový či palmový cukr	Víno	Kakao	Instantní čokoláda	Kávová zrna v čokoládě	Bonbony	Sušenky	Cappuccino	Chilli pasta	Chilli papričky, sušená rajčata	Džemy	Sezamové tyčinky	Koření	Kokosové mléko, olej, chipsy	Olivový olej	Med	Býče, příp. quinoa	Sladká poma-zánka
Studánka		x																				
Biofarm	x		x	x			x															
Pří-centrum	x	x	x	x	x																	
BioPoint	x	x	x		x	x	x					x										
Na Zemi	x	x	x	x	x		x	x		x	x		x		x							x
Papala	x	x	x	x	x		x	x		x				x			x	x	x	x	x	x
Hnutí DUHA	x	x	x	x	x		x	x			x					x	x					
Herba	x	x	x	x	x		x	x		x		x									x	x
ŘETĚZCE																						
Globus	x	x	x	x				x														
Terno		x		x					x							x						
Makro	x				x																	
Kaufland	x	x	x				x				x									x	x	
DM Drogerie		x	x	x			x															

Papala. Má nejširší sortiment Fair Trade produktů, včetně méně obvyklého zboží, jako jsou různé druhy bonbonů, potravin z kokosu, rýže či chilli papriček. Najdete tu i celou řadu biopotravin. FT zboží, které je méně k dostání, nabízí i Herba na Dolním náměstí 11. Seženete zde obilnou kávu, anýzové bonbony, jasmínovou rýži, maté či nugátový krém. Velkou koncentraci FT produktů na Dolním náměstí pak završuje ekoporadna Hnutí DUHA, která odebírá pouze takový FT, který je zároveň i v kvalitě bio.

Přímo na hlavním vlakovém nádraží v Olomouci se v květnu otevřela nová prodejna s biopotravinami a FT s názvem BioPoint. Otevírací doba je od pondělí do pátku od 7 do 18, v sobotu od 8 do 12 a v neděli od 14 do 18 hodin.

FT najdete také v drogeriích DM, v každé s trochu jiným sortimentem. Z olomouckých supermarketů nabízí

nejvíce produktů Kaufland. Výrobky FT jsou zde však zamíchány mezi konvenční potraviny. V Globusu je sice nabídka užší, zboží je však v samostatném regále.

Sice ne olomouckou prodejnu, ale jistě zajímavou prodejnu a zároveň kavárnou, je první certifikovaný zpracovatel – pražírna FT kávy Mama Coffee. Provozuje síť FT kaváren (zatím v Praze), dodává kávu firmám, restauracím a maloobchodníkům. Na FT kávu si v Olomouci můžete zajít do restaurace Betánie na Wurmově ulici.

Zájem o výrobky s certifikátem spravedlivého obchodu v České republice každým rokem roste. Podle posledních zpráv přesáhl jejich obrat v loňském roce 50 milionů korun, což je o 22 % více než v roce 2008. Produkty označené logem fair trade pochází z rozvojových zemí třetího světa, převážně z Afriky, Latinské Ameriky, jižní a jihovýchodní Asie. Jejich hlavním

distributorem je již několik desítek let německá společnost GEPA – The Fair Trade Company.

Koupí takto označených výrobků podporujete ekonomiku a sociální podmínky v rozvojových zemích, máte jistotu, že při výrobě nebylo zneužito dětské práce a že zemědělec dostal za své úsilí spravedlivou odměnu. K tomu navíc získáte vysoce kvalitní výrobek, v případě potravin často i v bio kvalitě.

Barbora Číhalová, Simona Horká

Internetové obchody nabízející Fair Trade produkty

www.fairtradecentrum.cz
www.fair-bio.cz
www.fairove.cz
www.fairobchod.cz
www.e-fairtrade.cz
www.mamacoffee.cz

SERIÁL Ekozahrada o prázdninách

Škůdci

Ne každý škůdce opravdu škodí a ne každý plevel je nutné vyhubit. Z plevelných rostlin můžete připravit chutná jídla nebo se jen potěšit pohledem na rozkvetlou zahradu – monotónně zelený trávník nepřinese mnoho potěchy ani oku ani živáčkům nad zemí i pod ní.

Dřepčící

Známi škůdci zejména brukvovitých rostlin (ředkvičky, ředkve, kapusta, kedlubny, ale i mangold a další druhy včetně okrasných), kteří vyžírají otvory do listů. Velmi dobře skáčou a to se dá úspěšně využít k jejich lapení. Natřete menší prkénko např. starým olejem (nebo jinou lepkavou tekutinou) a přejíždějte jím těsně nad napadenými rostlinami. Dřepčící zaregistrují pohyb, vyskočí a nalepí se na prkénko. Zásah je nutné pravidelně opakovat.

Molice skleníková

Proti těmto drobným bělavým motýlkům poslouží žlutý list papíru nebo prkénko ve stejné barvě natřené lepkavou tekutinou a vyvěšené ve

skleníku. Molice žlutá barva neodolatelně přitahuje a snadno tak zredukuje jejich počty.

Rady a tipy na prázdniny

Mnoho přesličky na zahradě značí nedostatek vápníku v půdě. Lze jej doplnit např. posypáním mletým vápencem (s mírou, přebytek vápníku blokuje vstřebávání dalších prvků).

Svilušky často napadají i pětour maloúborný, z kterého se později přesunou na okurky a fazole.

Větve jabloní napadené padlím odřežte až do zdravého dřeva a spalte.

Drobné hruštičky napadené plodomorkou hrušňovou (vypadají „baculatěji“ než ostatní) pečlivě otrhejte nebo sesbírejte (předčasně opadávají) a zničte. Larvy ze spadlých plodů se vyvíjejí v zemi.

Před sestřiháváním živých plotů se dobře podívejte, zda v nich nejsou obsazená hnízda. Pokud ano, vyčkejte se stříháním do vyhnízdění ptáků.

U bobu zahradního zalomte konce výhonů hned, jak nasadí na lusky. Lusky rychleji dozrají a sníží se výskyt mšice makové, která vyhledává právě šťavnaté vrcholy. Po první sklizni

rostliny seřežte na cca 5 cm – znovu obrazí a dají druhou sklizeň.

Renata Placková

Zjištění aktivity žízála podle Radomila Hradila

Hrst slámy nařežte na pěticentimetrové kousky (potřebujete jich celkem 80). Na zahradě vyberte čtyři místa o velikosti 8 x 50 cm a označte je v rozích. Na každý vybraný obdélník pravidelně rozmístěte 20 kousků slámy a mírně přimáčkněte k zemi. Příští ráno zkontrolujte, kolika kousky žížaly pohnuly nebo je odtáhly – průměrný počet dává představu o oživení půdy. Tento test nedělejte v době extrémních srážek a rozblácené nebo naopak přeschlé půdy.

0–5 stébel: vaše půda je ve špatném stavu
 6–10 stébel: aktivita žízála je slabá, chce to zúrodnit

11–16 stébel: vaše půda je zdravá a žížaly aktivní

17 a více stébel: vaše půda je neobvykle oživená a žížaly aktivní

Stádo o počtu více než sto ovcí plemene Lacaune chová rodina Hrdličkových v Brníčku u Zábřeha. Rodina hospodaří teprve tři roky, Michal Hrdlička je vyučený bača, žil šest let v Aus-

trálii a na Novém Zélandu, kde sbíral zkušenosti. Návštěvníkům prozradil i mnohá výrobní tajemství. Ve sklepe jako jeden z mála v ČR uchovává sýry na dřevěných deskách. Na kilo zrající-

ho sýra kravského je potřeba 9,2 litru kravského mléka, na kilo ovčího jen 4–4,5 litru. Ovčí mléko má totiž daleko více bílkovin.

Kromě rodiny pracují na farmě další dva lidé. Na léto však rádi uvítají i další pomocníky (více v rubrice Téma). Na fotografii nejstarší pes z chovu, zvaný Prase, slouží k nahánění ovcí, dnes už na jeho místo nastupují spíše jeho potomci. Farma není certifikovaná jako ekologická, dá se říci, že jen kvůli byrokratickým povinnostem. „Úředníci u nás často nemají žádné praktické zkušenosti, přesto zemědělci diktují podmínky. V cizině je tomu jinak – úředník je pro farmáře,“ říká Michal Hrdlička.

Další zastávkou na výletě bylo pekařství Jiřího Chlebníčka v Leštíně na Zábřežsku. Pekařství funguje od roku 1990 a vyrábí pečivo ze surovin ekologického zemědělství, hned vedle pekařství je prodejna. „Pro každou pekárnu jsou důležité tři věci: pekař, mouka a voda,“ říká Jiří Chlebníček. Bio produkty z pekárny Leština najdete například v prodejně Ludíků na ulici Karolíny Světlé, zdravé výživě CF Hálkova, Penny marketu v Olomouci-Hejčíně či v Natuře na I. Pavlova v areálu Fakultní nemocnice.

Ekologická farma Ve dvoře se nachází u Střemenička na Bouzovsku. Přes šest let tu hospodaří česko izraelský pár – Lenka a Navot. Kozy a ovce jsou po celý rok venku. „Naše farma je extenzivní, kozy mají svou přirozenou potravu a myslím, že jsou šťastnější, nepožadujeme po nich žádný konkrétní počet litrů mléka za den,“ říká Navot. Rodina

prodává sýry a mléko. Kozoovčí sýry vyrábí v domácí sýrárně, novinkou jsou i zrající sýry. „Nelze vyrobit čistý ovčí sýr, stačí i 30% podíl hustého ovčího mléka, aby byl dle zákona i chuti ovčí. Většinou je to kombinace ovčího a kravského.“ Na bývalém statku se nachází venkovní hliněná pec na chleba. Rodina pěstuje rovněž zeleninu a ovoce v nedalekých

sadech. Stromy jsou tam asi deset metrů od sebe a najdeme mezi nimi hlavně staré odrůdy. Nejvíce produktů prodají přes klub Bouzovské zahrady.

Zájezd nejen na farmy, 19.června, Hnutí DUHA Olomouc.

Text a foto: Simona Horká

Děkujeme za finanční podporu statutárnímu městu Olomouc.

Hnutí DUHA
místní skupina Olomouc

Olomoucký Biozpravodaj 7–8/2010 • vychází: 2. 7. 2010 • vydává: Hnutí DUHA Olomouc • Redakce: Simona Horká, Renata Placková, Jitka Komendová • Grafická úprava: Radim Šašinka, larva_grafik@volny.cz • Tisk: Petr Skyva, Pod Kosířem 838, Kostelec na Hané • Náklad: 1500 výtisků • Adresa redakce: Hnutí DUHA Olomouc, Dolní náměstí 38, 772 00 Olomouc • Tel.: 585 228 584 • Zaslání Biozpravodaje lze objednat e-mailem: ekologicke.listy@hnutiduha.cz • www.ekologickelisty.cz • Uzávěrka příštího čísla: 20. 8. 2010 • Navštivte Ekoporadnu Hnutí DUHA Olomouc – pondělí: 13–17, úterý: 13–17, středa: 10–13, čtvrtek: 13–17, pátek: 10–13.